ΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΤΟΥ O. RIBEAU

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΓΕΡΩ-ΦΡΑΝΣΟΥΑ

Τὴν ἡμέρα ποὺ φάνηκε πειά πὼς ὁ γέρω-Φρανσουὰ δὲν μποροῦσε νὰ δουλέψῃ καθόλου, ἡ γυναῖκα του, μιὰ γυναῖκα φιλάργυρη καὶ σκληρόκαρδη, τοῦ εἶπε :

— Τί τὰ θέλεις, γέρο μου ; Γέρασες πειά... Ὅλα γερνοῦνε σ' αὐτὸν τὸν κόσμο... Εἶσαι τώρα ὀγδόντα χρονῶν... Εἶσαι ἄρρωστος... Δὲν μπορεῖς πειὰ νὰ ἐργασῃς... Πρέπει ν' ἀναπαυθῆς...

Κι' αὐτὴ τὴ βραδυά, δὲν τοῦδωσε νὰ φάῃ...

Ὅταν εἶδε τὸ ψωμὶ νὰ λείπῃ ἀπ' τὸ τραπέζι καὶ τὸ πιάτο του ἀδειανό, ὁ γέρω-Φρανσουὰ, πικράθηκε,καὶ μὲ μιὰ φωνὴ λυπημένη, τρεμάμενη καὶ δειλή, εἶπε :

— Πεινάω, γυναῖκα... Δὲ μοῦ δίνεις ἕνα κομμάτι ψωμί ;

Χωρὶς νὰ θυμώσῃ, μὲ μιὰ ἀπόλυτη ἀπάθεια, ἡ γυναῖκα του τ' ἀποκρίθηκε.

— Πεινᾶς, γέρο μου ;... Πεινᾶς... Τὸ ξέρω πὼς θὰ πεινάσῃς, φτωχέ μου. Μὰ τί νὰ γίνῃ ; Δὲν μπορῶ νὰ σοῦ κάνω τίποτα. Ὅταν δὲν ἐργάζεται ὁ ἄνθρωπος, δὲν πρέπει νὰ τρώῃ. Ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ τὸ βγάζῃ ὁ ἴδιος τὸ ψωμὶ ποὺ τρώει... Δὲν ἔχω δίκηο ! Ἄνθρωπος ποὺ δὲν ἐργάζεται, ποὺ δὲν μπορεῖ πειὰ νὰ ἐργασῃ, δὲν εἶν' ἄνθρωπος, δὲν εἶνε τίποτα. Εἶνε σὰν τὸ δέντρο τὸ ξερό, σὰν τὴν πέτρα καὶ χειρότερα...

— Μ' ἀφοῦ δὲν μπορῶ ;... Τὸ ξέρεις καλὰ πὼς θέλω νὰ δουλέψω, μὰ δὲν μπορῶ, τραύλισε ὁ γέρος. Ἀφοῦ δὲ βαστᾶνε πειὰ τὰ χέρια μου καὶ τὰ ποδάρια μου, τί νὰ κάνω ;

— Μὰ μήπως σοῦπα κι' ἐγὼ τίποτα γι' αὐτό, μήπως σοῦπα πῶς φταῖς ἐσύ ; Μὰ οὔτε κι' ἐγὼ σοῦ φταίω. Πές μου,φταίω γώ ;Ὁ ἄνθρωπος πρέπει πάντα νὰ λέῃ ἐκεῖνο ποὖναι δίκηο. Δούλευες, ἔτρωγες. Τώρα δὲ δουλεύεις πειά, δὲν τρῶς. Αὐτὸ εἶν' ὅλο... τίποτ' ἄλλο... Ἕνα κι' ἕνα κάνουν δύο. Ἂν εἶχες ἐσὺ ἕνα γέρικο ἄλογο, ἕνα ψοφίμι ποὺ δὲν μποροῦσε πειὰ νὰ σταθῇ στὰ πόδια του, θὰ τό κρατοῦσες, θὰ τοῦδινες ἄχυρο νὰ σοῦ τρώῃ ; Πές μου, θὰ τοῦδινες ;

— Ὄχι βεβαια, ἀποκρίθηκε ὁ γέρος, ποὺ ἡ παρομοίωση αὐτὴ τοῦ φάνηκε λογική κι' ὀνεγνώρισε πὼς ἡ γυναῖκα του εἶχε δίκηο.

— Ἔτσι εἶνε... Ὁ ἄνθρωπος πρέπει πάντα νὰ λέῃ ἐκεῖνο ποὖναι δίκηο.

— Βλέπεις λοιπόν ;

Κι' ἡ γυναῖκα του, μόλις πενῆντα χρονῶν γυναῖκα, σκληρὴ καὶ ἄκαρδη σὰν τὴ πέτρα, ἔγνεψε στὸ γυιό της, νὰ μὴν ἀνακατευτῇ στὴ κουβέντα τους, σηκώθηκε ἀπ' τὸ τραπέζι κι' ἄρχισε νὰ πηγαινο - ἔρχεται στὸ φτωχικὸ μὰ καθαρὸ δωμάτιο, τακτοποιῶντας τὸ κάθε τί, γιατὶ τὴν ἄλλη μέρα θὰ πήγαινε πρωΐ - πρωΐ στὴ δουλειά. Γιὰ νὰ μὴ χασομεράῃ, κρατοῦσε συγχρόνως στὸνα χέρι κι' ἔτρωγε μιὰ γαλέτα κι' ἕνα μῆλο ποὖχε πέσει ἀπ' τὴ μηλιὰ τῆς αὐλῆς...

Ὁ γέρος τὴν κύτταγε μὲ μάτια λυπημένα, κἄτι μικρὰ μάτια ποὺ ἀνοιγόκλειναν ὁλοένα, ποὺ γιὰ πρώτη ἴσως φορὰ, γνώρισαν τὸ δάκρυ. Ἔννοιωθε στὸ γέρικο σῶμα του κἄτι σὰν ἕνα μεγάλο βάρος, μιὰ μεγάλη ἀπελπισία. Γιατὶ ἤξερε, ὁ δυστυχής, πὼς καμμιὰ συζήτησι, καμμιὰ διαμαρτυρία, κανένα παράπονο δὲν μποροῦσε νὰ συγκινήσῃ τὴν ψυχὴ αὐτή, τὴν κρύα σὰν τὸ μάρμαρο, τὴ σκληρὴ σὰν τὸ σίδερο.

Μολαταῦτα, χωρὶς καμμιὰ ἐλπίδα, ὁ γέρος εἶπε :

— Μά... ἔχουμε φυλαγμένες κἄτι οἰκονομίες...Δούλεψα κ' ἐγὼ γι' αὐτές...

Ἡ ἄπονη καὶ φιλάργυρη γυναῖκα του τὸν διέκοψε ἀμέσως καὶ τοῦπε ἀπότομα :

— Τὶς οἰκονομίες μας ! Χαμένα τἄχεις, δυστυχισμένε ; Ἂν χαλάγαμε καὶ τὶς οἰκονομίες μας καὶ μᾶς τύχαινε τίποτα, τί θὰ κάναμε ; Αἴ, τί θὰ κάναμε, δὲ μοῦ λές ; Καὶ τὸ παιδί μας, τί θἄλεγε ; Ὄχι... Ὄχι... Ἂν θέλῃς, ἂν μπορῇς, δούλεψε γιὰ νὰ φᾷς ψωμί. Δὲ δουλεύεις ; Δὲν τρῶς τίποτα ! Εἶνε τὸ δίκηο, εἶνε τὸ σωστό... Κι' ἔτσι πρέπει...

Ὁ γέρος δὲν ἐπέμεινε.

— Καλά... εἶπε μονάχα, ξερά - ξερά.

Καὶ σώπασε ἀμέσως, χωρὶς νὰ προσθέσῃ τίποτ' ἄλλο κι' ἔμεινε μὲ τὰ μάτια καρφωμένα στ' ἀδειανὸ τραπέζι, τὸ τραπέζι ποὺ θἄτανε τώρα πάντα ἀδειανὸ γι' αὐτόν. Τοῦ κακοφαινόταν αὐτὸ καὶ τἄβρισκε σκληρό. Κατὰ βάθος ὅμως τοῦ φαινότανε σωστό, τἄβρισκε δίκηο, γιατὶ ἡ ἁπλοϊκὴ καὶ κρυστάλλινη ψυχή του δὲν εἶχε βγῇ ἀπὸ τἄγριο σκοτάδι τῆς φύσεως, δὲν εἶχε ἰδῇ τὸ φῶς τοῦ Ἀνθρωπισμοῦ καὶ τῆς Ἀγάπης.

— *Πεινῶ γυναῖκα !...*

Σὲ λίγο, σηκώθηκε ἀπ' τὸ σκαμνί του μὲ κόπο καὶ πῆγε στὸ διπλανὸ δωμάτιο, ποὺ ἡ πόρτα του ἀνοιγόταν κατάμαυρη μπροστά του, σὰν τάφος.

Εἶχε ἔρθῃ κι' αὐτουνοῦ ἡ σειρά του, ὅπως εἶχε ἔρθει ἄλλοτε ἡ σειρὰ τοῦ πατέρα του καὶ τῆς μητέρας του, ποὺ, ὅταν δὲν μποροῦσαν πειὰ νὰ τοῦ δουλέψουν, τοὺς εἶχε, μὲ τὴν ἴδια κι' αὐτὸς ἀπονιά, ἀρνηθεῖ τὸ ψωμὶ τῶν τελευταίων τους ἡμερῶν...

Ἀπὸ καιρὸ τὴν ἔβλεπε αὐτὴ τὴν ἡμέρα. Ὅσο περνοῦσε ὁ καιρός, ὅσο λιγόστευαν ἡ δυνάμεις του, τόσο λιγόστευε καὶ τὸ μερίδιό του...

Στὴν ἀρχή, ἡ γυναῖκα του τοὖχε κόψει τὸ κρέας τῆς Κυριακῆς κατὶ τῆς Πέμπτης. Ἔπειτα ἄρχισε νὰ τοῦ κόβῃ τὰ χόρτα καὶ τὰ λάχανα τῆς καθημερινῆς. Τώρα τοὖκοβε καὶ τὸ ψωμί.

Δὲν παραπονέθηκε καθόλου, ὅπως δὲν εἶχαν παραπονεθῆ οἱ ἄλλοι πρὶν ἀπ' αὐτόν. Ἀποφάσισε νὰ πεθάνῃ σιωπηλά, χωρὶς νὰ προφέρῃ λέξη, σὰν τὸ γέρικο δέντρο, ποὺ τὰ ξερὰ κλαδιά του καὶ ἡ σάπιες ρίζες του δὲν τὸ θρέφουν πειά...

Κι' ὁ γέρω Φρανσουά, αὐτὸς ποὺ δὲν εἶχε ἴσως ὀνειρευτεῖ ποτὲ του, εἶδε κείνη τὴ νύχτα ἕνα ὄνειρο. Εἶδε στὸν ὕπνο του μιὰ κατσίκα, τὴν τελευταία του κατσίκα. Ἦτανε μιὰ γέρικη κατσίκα, μιὰ πολὺ καλὴ κατσίκα στὰ νειάτα της, ὁλόασπρη, μὲ μικρὰ μαῦρα κερατάκια καὶ μακρὺ μαῦρο γενάκι. Ἀφοῦ πολλὰ χρόνια τοῦ γεννοῦσε ὡραῖα κατσικάκια καὶ τοῦδινε καλὸ γάλα, ἡ καϋμένη γέρασε πειὰ καὶ δὲν τοῦδινε τίποτα. Τίποτα ὅμως δὲν τοῦ κόστιζε ἡ διατροφή της, καὶ κανέναν δὲν ἐπείραζε ἡ φτωχὴ κατσίκα. Ὅλη τὴν ἡμέρα, δεμένη μ'ἕνα σχοινί, ἔβοσκε γύρω στὸ σπίτι, ὅσο μακρυὰ τὴν ἄφηνε νὰ πηγαίνῃ τὸ σχοινάκι της, καὶ βέλαζε πρόσχορα ὅταν πέρναγε κανείς. Μποροῦσε νὰ τὴν εἶχε ἀφίσει νὰ πεθάνῃ ἔτσι... Ἀλλὰ τὴν ἔσφαξε ἕνα πρωΐ, γιατὶ πρέπει τὸ κάθε τί ποὺ δὲν προσφέρει πειὰ καμμιὰ ὑπηρεσία, ποὺ δὲν κάνει πειὰ καμμιὰ δουλειά, νὰ φεύγῃ, νὰ ἐξαφανίζεται...

Καὶ ξανάβλεπε τώρα τὸ μάτι τοῦ γέρικου ζώου, τὸ γλυκὸ μάτι τῆς κατσίκας, ποὺ τὸν κύτταζε πονεμένο, τὴν ὥρα ποὺ, κρατῶντας την σφιχτὰ ἀνάμεσα στὰ πόδια του, τῆς ἄνοιγε τὸ λαρυγγι μὲ τἀκονισμένο μαχαῖρι του...

Ξυπνῶντας, ὁ γέρω-Φρανσουὰ εἶπε μέσα του...

— Εἶνε σωστό... Δὲν μπορῶ νὰ σοῦ πῶ τίποτα... Ὅπως εἶν' ἡ κατσίκα, ἔτσι εἶνε καὶ ὁ ἄνθρωπος...Εἶνε τὸ δίκηο...

Ἀπὸ κείνη τὴν ἡμέρα,ὁ γέρω-Φρανσουὰ δὲ βγῆκε πειὰ ἔξω. Οὔτε ἀπ' τὴν κάμαρά του ἔβγαινε, οὔτε ἀπ' τὸ κρεββάτι του σηκωνότανε. Ἐπλωμένος ἀνάσκελα στὸ κρεββάτι, μὲ τὰ πόδια τεντωμένα, τὰ χέρια τό ἴδιο, μὲ τὰ μάτια κλειστὰ καὶ τὸ στόμα ἀνοιχτό, ἔμενε ἀκίνητος, περιμένοντας τὸ θάνατο ...

Σ' αὐτὴ πάντα τὴ στάσι, ποὺ τὸν ἔκανε νὰ μοιάζῃ μὲ πτῶμα, δὲν αἰσθανόταν οὔτε πόνους στὰ νεφρά, δὲ σκεφτότανε πειὰ τίποτα, δὲν ἔννοιωθε τίποτα, βρισκότανε διαρκῶς σὲ μιὰ κατάσταση ληθάργου, ὑπῆρχε, μπορεῖ κανεὶς νὰ πῇ, χωρὶς νὰ ζῇ...

Καὶ μιὰ μυρωδιά, μιὰ δυσωδία ἔβγαιν' ἀπ' τὸ κρεββάτι του...

Ὅταν ἔφευγε τὸ πρωΐ γιὰ τὴ δουλειά της ἡ γυναῖκα του τὸν ἔκλεινε μέσα, διπλοκλειδώνοντας τὴν πόρτα. Τὸ βράδυ ποὺ γύριζε, δὲν τοὖλεγε τίποτα, δὲν τὸν κύτταζε καλὰ-καλά, καὶ ξαπλωνότανε στὴν ἄλλη γωνιὰ τῆς κάμαρης, σὲ μιὰ παλιὰ ψάθα ἁπάνω. Ἐκεῖ βυθιζότανε σ' ἕναν ὕπνο βαθύ, ἕναν ὕπνο χωρὶς ὄνειρο καὶ χωρὶς διακοπή... Ἀπὸ τὴν αὐγή, σηκωνότανε κι' ἔκανε τὶς συνειθισμένες δουλειὲς τοῦ σπιτιοῦ, μὲ τὴν ἴδια πάντα δραστηριότητα, μὲ τὴν ἴδια τάξη καὶ μὲ τὴν ἴδια καθαριότητα.

Τὴν ἄλλη Κυριακὴ μάζεψε τὰ ροῦχα κι' ὅλα τἄλλα πράμματα τοῦ γέρου, τἄκανε ἕνα μπόγο, καὶ τἄβαλε στὸ ντουλάπι.

Τὸ ἴδιο βράδυ, πῆγε νὰ φωνάξῃ τὸν παπᾶ γιὰ νὰ τὸν κοινωνήσῃ...

— Μὰ τί ἔχει ὁ γέρω-Φρανσουὰ ; ρώτησε ὁ παπᾶς.

— Γεράματα παπᾶ μου, ἀποκρίθηκε μὲ τὴ συνειθισμένη της ἀπάθεια ἡ γυναῖκα. Αἴ, καιρὸς του εἶνε, παπᾶ μου... Τί νὰ γίνῃ...

Ὁ παπᾶς ἐκοινώνησε τὸ γέρο καὶ τοῦ διάβασε μερικὲς εὐχές.

— Ἔλεγα πὼς θὰ βάσταγε περισσότερο, εἶπε φεύγοντας ὁ παπᾶς.

— Σειρὰ του ἦταν, εἶπε πάλι ἡ γυναῖκα μὲ τὴν ἴδια ἀπάθεια.

Τὴν ἄλλη μέρα, τὸ πρωΐ ποὺ ξύπνησε, ἡ γυναῖκα δὲν ἄκουσε τὴν ρυθμικὴ ἀναπνοὴ τοῦ γέρου... Σηκώθηκε, πῆγε κοντά, καὶ τοὖπιασε τὸ μέτωπο, τὸ στῆθος, τὰ χέρια καὶ τὰ βρῆκε κρύα...

— Αὐτὸ ἦταν, εἶπε μὲ κάποια ἀόριστη

ΑΠ' ΟΛΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Τὸ ρεκὸρ τοῦ πιάνου

— Ἕνας Ἄγγλος, ὁ Πρὲνς Μὰκ Μπρίντ, κατέρριψε τελευταῖα στὸ Μάνζεστερ τὸ ρεκὸρ τοῦ πιάνου, μὲ 65 ὧρῶν συνεχὲς παίξιμο! Ἡ ἀλήθεια σχετικῶς εἶνε ὅτι καθ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα δὲν ἔπαιζε σοβαρὰ κομμάτια, τὰ ὁποῖα θὰ χρειάζονται βέβαια λεπτὰς ἀποχρώσεις στὴν ἐκτέλεσι. Περιωρίσθηκε ἁπλῶς σὲ λαϊκὰ τραγουδάκια. Ἐντούτοις τὸ κατώρθωμά του παραμένει πάντοτε θαυμαστό, γιατὶ δὲν εἶνε εὔκολο πρᾶγμα, ὑποθέτομεν, νὰ χτυπᾷ κανεὶς ἐπὶ 65 ὧρες συνεχῶς τὰ κόκκαλα ἑνὸς πιάνου, χωρὶς νὰ κινηθῇ καθόλου ἀπὸ τὴ θέσι του!...

Τὴν δόξαν ὅμως αὐτήν, ὁ Πρὲνς Μὰκ Μπρίντ κόντεψε νὰ τὴν πληρώσῃ πολὺ ἀκριβά. Λίγο ἔλειψε δηλαδὴ νὰ πάθῃ συγκοπὴν καρδίας! Ὡστόσο, τὸ πάθημα αὐτὸ δὲν τὸν συνέτισε. Ἀπεναντίας, σκέπτεται τώρα νὰ καταρρίψῃ ἕν' ἄλλο παγκόσμιο ρεκόρ: Τοῦ σαξοφώνου!

***

Πότε κυβερνᾶται καλὰ μιὰ Χώρα

Νὰ τί γράφει ὁ μέγας Κινέζος φιλόσοφος, ὁ Κομφούκιος, σ' ἕνα ἀπ' τὰ βιβλία του, τὸ «Σσί-Κίγκ», (Βιβλίο τῶν Ἀσμάτων), γιὰ τὴν εὐτυχία καὶ τὴν καλὴ διακυβέρνησι μιᾶς χώρας:

«*Ὅταν τὰ σπαθιὰ εἶνε γεμάτα σκουριὰ καὶ τὰ δρέπανα ἀστράφτουν, ὅταν ἡ σιταποθῆκες εἶνε γεμᾶτες καὶ ἡ φυλακὲς ἄδειες, ὅταν οἱ φουρνάρηδες βγαίνουν περίπατο μὲ φορεῖα (ἁμάξια δὲν ὑπῆρχαν στὴν ἐποχὴ τοῦ Κομφουκίου) καὶ οἱ γιατροὶ πεζοί, ὅταν ἡ σκάλες ἀπ' τὶς παγόδες εἶνε καταφαγωμένες ἀπ' τὰ πατήματα τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἡ αὐλὲς τῶν δικαστηρίων σκεπασμένες ἀπὸ χορτάρι, τότε τὸ Κράτος κυβερνᾶται καλά*».

***

Πῶς γνώρισε τὸν σύζυγό της ἡ Κάρμεν Σύλβα.

Ἡ ἄλλοτε βασίλισσα τῆς Ρουμανίας Ἐλισάβετ, ποὺ ἔγινε παγκοσμίως γνωστὴ ὡς συγγραφεὺς μὲ τὸ ψευδώνυμο Κάρμεν Σύλβα, ἐξηγεῖται στὴν «Αὐτοβιογραφία» της τὸν παράξενο τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ἐγνώρισε καὶ παντρεύθηκε τὸν σύζυγό της.

«*Ὅταν ἤμουν*, γράφει, *δεκαεφτὰ ἐτῶν, κατέβαινα μιὰ μέρα τὴν σκάλα τῶν Ἀνακτόρων τοῦ Βερολίνου, ὅταν ξαφνικὰ γλύστρησα καὶ ἀσφαλῶς θὰ κατρακυλοῦσα κάτω ἂν δὲν συνέβαινε ν' ἀνεβαίνῃ τὴν στιγμὴ ἐκείνη ὁ πρίγκηψ Κάρολος τῶν Χοεντζόλερν, ὁ ὁποῖος μ' ἄρπαξε στὴν ἀγκαλιά του καὶ μὲ συγκράτησε. Ἀπ' τὴν ἡμέρα αὐτὴ ὁ πρίγκηψ μὲ ἐρωτεύθηκε τρελλὰ καὶ ἔπειτα ἀπὸ λίγον καιρὸ μοῦ πρότεινε νὰ μὲ παντρευτῇ καὶ νὰ μὲ κάμῃ βασίλισσα τῆς καρδιᾶς του! Ἐγὼ ὅμως τοῦ ἀπάντησα, ἀστειευομένη, ὅτι προτιμοῦσα νὰ μείνω βασίλισσα... τοῦ ἑαυτοῦ μου, καὶ ὅτι ἂν ποτὲ ἐπρόκειτο νὰ γίνω βασίλισσα κάποιου ἔθνους θὰ προτιμοῦσα τὴ Ρουμανία.*

«*Ἔπειτα ὅμως ἀπὸ ὀχτὼ χρόνια ὁ πρίγκηψ Κάρολος ἔγινε πράγματι βασιλεὺς τῆς Ρουμανίας καὶ τότε μοῦ ἐπανέλαβε τὴν παλαιά του πρότασι γάμου καὶ μοῦ θύμησε τὰ λόγια μου. Καὶ ἔτσι ἔγινα βασίλισσα τῆς καρδιᾶς του καὶ τοῦ κράτους του!...*»

***

Ἄκρον ἄωτον ἐγκρατείας

Ὁ γνωστὸς γιὰ τὴν ἀγάπη του πρὸς τὸν Βάκχο Σουηδὸς ζωγράφος Κάρλ Λάρσον εἶχε ἀναλάβει κατὰ τὸ γεῦμα ποὺ εἶχε δοθεῖ πρὸς τιμὴν τοῦ διασήμου ποιητοῦ Σβὲν Ἐντὶν νὰ ἀπαγγείλῃ τὴν πρὸς αὐτὸν τιμητικὴ προσφώνησι. Μεταξὺ λοιπὸν τῶν ἄλλων εἶπε καὶ τὰ ἑξῆς:

— «Ὁ Σβὲν Ἐντὶν ἔμεινε κάποτε ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρες χωρὶς νερό. Αὐτὸ δὲν εἶνε καὶ τόσο σπουδαῖο πρᾶγμα. Ἐγὼ ἐπὶ *ἑπτὰ χρόνια* δὲν ἔχω πιεῖ νερὸ καθόλου!»

συγκίνηση τώρα ἡ γυναῖκα του.

Τὰ μάτια τοῦ γέρου εἴχανε μείνει ὀρθάνοιχτα ἀπὸ τὴ στιγμὴ τῆς ἀγωνίας τοῦ θανάτου. Καὶ κυττάζανε, σὰν γυάλινα, χωρὶς ζωὴ καὶ χωρὶς βλέμμα, τὸ ταβάνι. Γρήγορα-γρήγορα, ἡ γυναῖκα του τοῦ τἄκλεισε. Ἔπειτα στάθηκε, κύτταξε σκεπτικὴ μιὰ στιγμὴ τὸ λείψανο καὶ εἶπε μέσα της:

— "Ἦτανε καλὸς ἄνθρωπος, ἐργατικός, οἰκονόμος, τίμιος... Φέρθηκε καλὰ στὴ ζωή του... Δούλεψε καλά... Θὰ τοῦ βάλω τὸ καινούργιο του πουκάμισο, τὴ γαμπριάτικη φορεσιά του... Κι' ἔπειτα, ἂν θέλῃ καὶ τὸ παιδί μας, μποροῦμε νὰ τοῦ νοικιάσουμε τόπο στὸ νεκροταφεῖο γιὰ δέκα χρόνια, σὰν τοὺς πλούσιους!...

Μετάφρ. Σταθ.

ΑΓΝΩΣΤΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ

(*Ἀπὸ τὴ συλλογὴ τοῦ ἰδιαιτέρου του ἀκολούθου* Ε. Μ. ΝΤΕ ΣΑΙΝΤ-ΙΛΑΙΡ)

Εἶνε γνωστὴ ἡ συμπάθεια ποὺ ἔτρεφε ὁ Ναπολέων στὸ ὡραῖο φῦλον. Ἡ συμπάθειά του ἐν τούτοις αὐτὴ δὲν τὸν ἔφερε ποτὲ στὸ σημεῖο νὰ κάμῃ «τρέλλες»... Ἀγαποῦσε πολὺ τὶς γυναῖκες, ποτὲ ὅμως δὲν ἄφησε τὸν ἑαυτό του νὰ παρασυρθῇ ἀπὸ αὐτές.

Ὅταν βρισκόταν στὴ Βιέννη ὅπου εἶχε μπεῖ ὡς νικητὴς ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ του, κάποια νέα τὸν ἐρωτεύθηκε παραφόρως. Καὶ ὁ Ναπολέων ὅμως, ὁ ὁποῖος τὴν εἶχε συναντήσει κατὰ τύχην ἐπανειλημμένως, τὴν εἶχε βρεῖ τοῦ γούστου του. Ἐπειδὴ δὲ ἀγνοοῦσε τὸ αἴσθημά της, ἀνέθεσε στὸν πιστόν του Κονστὰν νὰ κανονίσῃ ἕνα ραντεβοῦ μαζύ της. Ὁ Κονστὰν ἐξετέλεσε θαυμάσια τὴν παραγγελία τοῦ κυρίου του. Ὥρισε ἕνα ραντεβοῦ στὰ Ἀνάκτορα τοῦ Σεμπρούν, στὶς δέκα τῆς νυκτός, καὶ ἡ νέα ἐδέχθη. Κατὰ τὴν συνάντησί τους, ὅταν ὁ Ναπολέων ἔμαθε ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν νέα ὅτι κατήγετο ἀπὸ μία πρώτης τάξεως οἰκογένεια τῆς Βιέννης, καὶ ὅτι δὲν εἶχε δεχθῇ νὰ ἔλθῃ στὸ ραντεβοῦ του παρὰ μόνον λόγῳ τοῦ μεγάλου ἐρωτικοῦ αἰσθήματος ποὺ τῆς εἶχεν ἐμπνεύσει ὁ πρὸς αὐτὸν θαυμασμός της, κατεπλάγη ἐξαιρετικά. Ἡ ἁπλῆ καὶ εἰλικρινὴς ὁμολογία τῆς νέας τὸν κατασυνεκίνησε. Ἐφαντάζετο ὅτι θὰ εἶχε νὰ κάνῃ μὲ καμμιὰ ἀπὸ τὶς φιλόδοξες καὶ φιλάρεσκες ἀριστοκράτιδες ποὺ ἐκολακεύοντο νὰ συγκαταλέγωνται μεταξὺ τῶν φιλενάδων ἑνὸς αὐτοκράτορος καὶ βρέθηκε ἐξαφνα μπρὸς σὲ μιὰ εὐγενικὴ καὶ γενναία καρδιά.

Ὁ Μ. Ναπολέων δέχεται στό Λοῦβρο τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ στρατοῦ μετὰ τὴν στέψιν του. (Εἰκὼν τοῦ Στραντζέλι).

Ἔτσι ἡ ἀθωότης τῆς νέας ἄλλαξε ὅλα τὰ σχέδιά του, καὶ ὁ Ναπολέων, σὰν πραγματικὸς ἱππότης, οὔτε τὴν ἀγγιξε κάν, ἀλλὰ πέρασε ὅλο τὸ βράδυ κουβεντιάζοντας μαζύ της!..

***

Ἡ αὐτοκράτειρα Ἰωσηφίνα ἦταν τρομερὰ ζηλιάρα. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Ναπολέων, ὁ ὁποῖος μολονότι ἀγαποῦσε πολὺ τὴ γυναίκα του, ἐννοοῦσεν νὰ τῆς κάνῃ κάθε τόσο καὶ καμμιὰ ἀπιστία, ἐλάμβανε χίλιες δυὸ προφυλάξεις γιὰ νὰ μὴ τῆς ἐξάπτῃ τὴ ζηλοτυπία.

Μετὰ τὴν συνθήκη τοῦ Τιλσίτ, ὁ Ναπολέων ἐρωτεύθηκε τρελλὰ μιὰ νεαρὰ κυρία τῆς Αὐλῆς του, τὴν κυρίαν Δ.... Ἡ Ἰωσηφίνα ὅμως μυρίσθηκε τὸ νέο αὐτὸ εἰδύλλιο τοῦ συζύγου της κι' ἄρχισε νὰ κάνῃ σκηνὲς στὸν αὐτοκράτορα ὁ ὁποῖος, γιὰ νὰ ἀποκοιμήσῃ τὶς ὑποψίες καὶ τοὺς φόβους της, ἔκρυβε ὅσο καλύτερα μποροῦσε τὸ αἴσθημά του. Γιὰ νὰ πάῃ π. χ. στὴ φίλη του, περίμενε νὰ ἔχουν ἀποκοιμηθῇ ὅλοι μὲς στὸ παλάτι, γιὰ περισσότερη δὲ προφύλαξη, ἐπήγαινε ἀπὸ τὸ δωμάτιό του στὸ δωμάτιο τῆς φίλης του μὲ... τὸ νυχτικό του καὶ χωρὶς νὰ φορᾷ παπούτσια οὔτε παντοῦφλες κἂν!...

Μιὰ νύχτα ὁ Ναπολέων ἄργησε πολὺ στῆς κ. Δ... Καὶ ὁ ἰδιαίτερος θαλαμηπόλος του βλέποντας ὅτι κόντευε νὰνατείλῃ ὁ ἥλιος καὶ ὁ κύριός του δὲν εἶχε γυρίσει ἀκόμη στὸ δωμάτιό του, φοβήθηκε γιὰ τὸ σκάνδαλο ποὺ θὰ ἐπακολουθοῦσε. Πῆγε λοιπόν, σύμφωνα μὲ τὶς ὁδηγίες ποὺ τοῦ εἶχε δώσει αὐτοπροσώπως ὁ Ναπολέων γιὰ τὴν περίπτωσι αὐτή, καὶ παρήγγειλε στὴν καμαριέρα τῆς κυρίας Δ... νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν κυρία τῆς τὶ ὥρα ἦταν. Πέντε λεπτὰ μετὰ τὴν εἰδοποίησι αὐτή, ὁ Ναπολέων ἐγύρισε στὰ διαμερίσματά του, διατελῶν ἐν μεγάλῃ ταραχῇ, γιατὶ εἶχε ἀντιληφθῇ ὅτι μιὰ κυρία τῆς τιμῆς, ἔμπιστος τῆς Ἰωσηφίνας, τὸν παραμόνευε πίσω ἀπὸ ἕνα παράθυρο καὶ τὸν εἶχε δεῖ ποὺ ἔβγαινε ἀπὸ τὸ δωμάτιο τῆς φίλης του.

Μὴ ἔχοντας λοιπὸν πῶς νὰ ἐξεσπάσῃ ἀπήγγειλε ἕνα φιλιππικὸ ἐναντίον τῆς ἀδιακρισίας καὶ τῆς περιεργείας τῶν γυναικῶν. Κατόπιν ὅμως ἔλαβε καὶ πιὸ πρακτικὰ μέτρα. Ἔστειλε δηλαδὴ τὸν Κονστὰν στὴν νεαρὰ ἔμπιστο τῆς Ἰωσηφίνας καὶ τῆς παράγγειλε ὅτι, ἐὰν ἔλεγε τὸ παραμικρὸ στὴν κυρία της, θἄχανε τὴ θέσι της καὶ θὰ ἐτιμωρεῖτο αὐστηρὰ ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Αὐτοκράτορα.

Κατόπιν αὐτοῦ ἡ ἔμπιστος τῆς Αὐτοκρατείρας φοβηθεῖσα δὲν εἶπε τίποτα στὴν Ἰωσηφίνα. Ὁ Ναπολέων ὅμως, κατόπιν τοῦ ἐπεισοδίου αὐτοῦ ἔδωσεν ἐντολὴ στὸν Κονστάν, νὰ τοῦ νοικιάσῃ ἕνα ἐξοχικὸ περίπτερο, ὅπου καὶ συναντᾶτο ἀκινδύνως μὲ τὴ φίλη του.

***

Ὁ Ναπολέων, ὅσο καὶ ἂν ἦτο «μουρντάρης» ἐσέβετο ἐν τούτοις καὶ ἐκτιμοῦσε ἐξαιρετικὰ τὶς γυναῖκες ποὺ κρατοῦσαν τὴ θέση τους. Δὲν μποροῦσε δὲ νὰ ἀνεχθῇ οὔτε τὶς ἄσεμνες χειρονομίες οὔτε τὰ ἄσεμνα λόγια τους!